

Jaarbeeld
2014
DE HOVEN

Inhoud

Voorwoord	3	<i>De heer J. Breider, Alegunda Ilberi Bedum:</i>	
<i>De heer C. Meedendorp, Vliethoven Delfzijl:</i>		'Ik vind het vanzelfsprekend om dit te doen'	21
'Het gaat om de liefde'	5	'Familie is het allermooiste, maar soms is die er niet'	22
'Met een hoofdrol voor het gevoel'	6	<i>Knipsels:</i> Vrijwilligers maken alle extra's mogelijk!; 'Ik krijg hier energie van!'; Welbevinden en werkplezier; Wie werken bij De Hoven?	24
<i>Knipsels:</i> Leven zoals u gewend bent!; Kunst kijken heeft een positief effect; Dit biedt De Hoven dagelijks; De Hoven was in 2014 actief	8	<i>Mevrouw E. Burema, Viskenij Baflo:</i>	
<i>Mevrouw D. Sikkerman, Venneheem, Winsum:</i>		'Ja ik sta nog volop in het leven'	25
'Ik vermaak me prima alleen'	9	'Die keuzevrijheid is zo belangrijk'	26
'Anders wonen vraagt om anders denken'	10	<i>Knipsels:</i> Ziekteverzuim; De Hoven haalt het dorp binnen; Raad van Toezicht	28
<i>Knipsels:</i> Feestelijke opening fitnessplein Vliethoven; 'NLdoet' ook op De Hoven actief; 'Zorg Zonder Regels' heet nu 'Werken aan Welbevinden'	12	<i>Mevrouw K. Pol, Winkheem Winsum:</i>	
<i>Martha, werkplaats Vliethoven Delfzijl:</i>		'Ik doe het liefst alles zelf!'	29
'Af en toe totale stilte zou fijn zijn'	13	'Centraal staan welbevinden, eigen regie en kwaliteit van leven'	30
'Ik sluit graag aan bij de droom van de cliënt'	14	<i>Knipsels:</i> Continu werken aan betere zorg; Komt u even buurten?; Succesvolle Week van de Dementie	32
<i>Knipsels:</i> Wat wil iemand echt graag?; Hoe oud zijn de bewoners van De Hoven?; Huur een appartement en koop de zorg die nodig is; Viskenij kent een bewonersraad	16	<i>De heer J. Stoppels, Damsterheerd Appingedam:</i>	
<i>De heer J. Hensen, Allershoff Winsum:</i>		'Die huiselijkheid sprak me erg aan'	33
'Het samen is weg, die wisselwerking'	17	'Dit is zo mooi om mee te maken!'	34
'Meebewegen met de bewoner'	18	In gesprek over sterven	36
<i>Knipsels:</i> Dillema's: Meebewegen met bewoners	20	Over sterven...	37
		Huishoudboekje De Hoven	38

Beste lezers

Dit jaarverslag geeft u een beeld over 2014. Een beeld van bewoners, familie, verwanten, vrijwilligers en medewerkers. Een beeld van mensen, die midden in het leven staan. Mensen die vitaal zijn, mensen die kwetsbaar zijn, mensen die vrijwilliger zijn en mensen die werken bij De Hoven. Allemaal mensen die betrokken zijn bij hetzelfde doel, namelijk om het welbevinden van ouderen zoveel mogelijk te realiseren.

Dat welbevinden kent een grote diversiteit, immers geen mens is gelijk. Er zijn mensen die graag lezen of alleen zijn, er zijn ook mensen die graag veel in gezelschap verkeren en graag elke dag deelnemen aan activiteiten. Er zijn mensen die graag alleen in hun appartement eten, anderen willen graag met mensen aan een tafel eten. Deze verscheidenheid proberen we te koesteren zodat iedereen in principe zijn eigen gang kan gaan, zich thuis kan voelen, door kan gaan met het laten meanderen van het leven.

Wat we vaak niet beschrijven of waarover we misschien liever niet schrijven is, dat het ouder worden ook gepaard gaat met afscheid nemen van vitaliteit, afscheid nemen van een partner en soms van kinderen of een goede vriend of vriendin. Soms schuilt er achter het masker van de vitale oudere ook kwetsbaarheid, die wij aan de oppervlakte niet signaleren. Dan zegt een vitale meneer: ik heb zo weinig geleefd. Of een mevrouw zegt: ik heb zoveel verdriet omdat mijn kind niet langs komt. Of een zeer kwetsbare mevrouw, die zo graag een lekker kopje koffie drinkt, maar vanwege slikproblemen een verdikkingsmiddel toegevoegd krijgt; een diep demente meneer, die ons aankijkt, maar van wie wij niet weten of hij ons nog ziet. Of een mevrouw die graag wil sterven, maar dat gebeurt niet. Gebeurtenissen die aan ons voorbij komen en die onvermijdelijk zijn en waar medewerkers, familie en vrijwilligers dagelijks mee te maken hebben. Verdriet is in dit verband eigen aan het leven, we willen het liever niet, maar ontkomen er niet aan!

Ik vertelde tijdens mijn toespraak tijdens het symposium in 2013, dat wij gebeurtenissen thuis volstrekt anders beoordelen dan in een instelling als de onze. In 2014 kwamen er gelukkig meerdere voorbeelden aan de oppervlakte, sommige hoogleraren schreven erover en een collega bestuurder kwam met een artikel in de krant. Een natte luier, een vuile jurk of het vallen met een rollator worden thuis anders beoordeeld dan in een instelling. Thuis kennen we de context beter en worden wij met onszelf geconfronteerd, waardoor soortgelijke situaties in de juiste proporties worden gezien en waar meer gevoelens van terughoudendheid, afwachting en verzoening plaatsvindt en minder ontzetting of grote verbazing. Wellicht verschilt de werkelijkheid van thuis in dit verband niet zoveel als die in instellingen als de onze, alleen ze worden anders beleefd.

Ik wens iedereen veel leesplezier.

Jannie Nijlunsing

'Het gaat
om de

liefde'

Gezond verstand & gevoel

De heer C. Meedendorp, Vliethoven Delfzijl

“

Hij is geboren in Antwerpen. Zijn ouders waren actief in de binnenvaart. Zelf werd hij machinist op de grote vaart en reisde vanaf zijn 25^e de hele wereld over. We hebben het over de heer C. Meedendorp (82). Hoe hij de meeste beslissingen neemt in zijn leven? Met het hoofd of met het hart? Met andere woorden: wat overheerst er, zijn verstand of zijn gevoel?

Hart op de goede plek

“Meestal neem ik beslissingen met mijn hoofd. Als er vroeger op volle zee wat gebeurde in de machinekamer, moest je een beslissing nemen. Je overlegde eerst met elkaar en daarbij gebruikte je vooral je gezonde verstand. Niet te vergeten: als machinist ben je ook verantwoordelijk voor alle anderen aan boord.

In de zorg heb je mensen nodig die met gezond verstand én met gevoel werken. Ze moeten weten waar ze het over hebben als het bijvoorbeeld over een ziekte gaat. Maar ze moeten ook het hart op de goede plek hebben. Dat is hier het geval. Een goede verzorgende moet liefde voor het vak hebben. Net als ik destijds uit liefde koos voor de zeevaart en voor de sport. Ik heb heel lang gevoetbald, onder meer bij GVAV in Groningen, en ik ben jarenlang scheidsrechter geweest. Dan floot je volgens het boekje, want daarin stonden de regels. Maar je keek ook naar het spel om te zien wat er gebeurde en dan liet je soms het boekje even los.”

Toch bij elkaar

Het besluit om te verhuizen naar Vliethoven nam de heer Meedendorp vooral met het hoofd. “Mijn vrouw woont nog gewoon thuis en ja, dan is dat min of meer een scheiding van tafel en bed. We zijn 53 jaar getrouwd. Het mooie is, dat ik nu veilig woon en dat we toch nog bij elkaar zijn als mijn vrouw op bezoek komt. Ja, het belangrijkste in het leven is niet veel geld verdienen en rijk worden, maar van elkaar houden. Het gaat om de liefde.

”

‘Met een hoofdrol voor het gevoel’

‘Wat vindt de bewoner leuk om te doen? Daar sluit ik bij aan, want zijn of haar welbevinden staat altijd voorop. Daarin speelt het gevoel een grote rol. Je stelt namelijk met elkaar een behandeldoel op: met de bewoner, familie en verschillende disciplines. Op dat moment overheerst het gezonde verstand. Bijvoorbeeld: een bewoner was altijd een fanatiek voetballer en hield van klassieke muziek. Dan luisteren we eerst samen naar muziek. Voorzichtig begint het bewegen op muziek en je ziet de spierkracht toenemen. Opeens kan iemand weer rechtop staan achter de rollator en een balletje trappen... Het is altijd een combinatie van gezond verstand en gevoel, met een hoofdrol voor het gevoel.’

Leon Engelage, bewegingstherapeut

'In de zorg heb je mensen nodig die met gezond verstand én met gevoel werken. Dat is hier het geval.'

Leven zoals u gewend bent!

'Doorgaan met het leven zoals u gewend bent.' Dit is de missie van De Hoven. De 1007 medewerkers en 481 vrijwilligers doen dagelijks hun uiterste best om, in gesprek met de ouderen die zij ondersteunen, deze missie handen en voeten te geven.

kunst kijken heeft een positief effect

Het Groninger Museum en De Hoven starten in februari 2014 met het Kunst-op-maat project voor mensen met Alzheimer en hun mantelzorgers. Door naar kunst te kijken worden ervaringen, gevoelens en eventueel herinneringen opgeroepen waarover kan worden gepraat, zonder dat het korte termijngeheugen nodig is. Kijken naar kunst stimuleert bovendien de hersenen. Uit onderzoek blijkt dat dit een positief effect heeft op de gezondheid van de betrokkene, de mantelzorger en op de relatie tussen beiden.

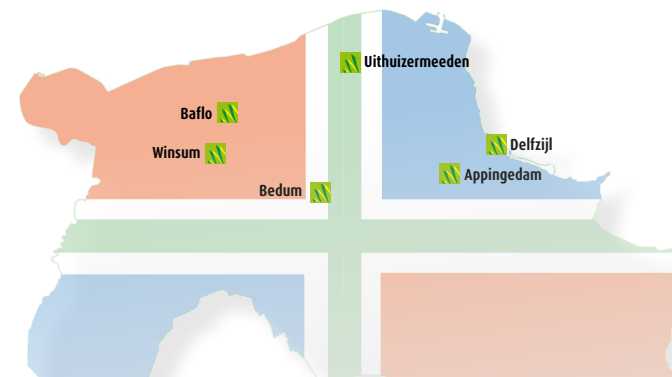
DIT BIEDT DE HOVEN DAGELIJKS

Veel ouderen in Noord- en Oost-Groningen wonen in hun eigen huis, in een woonzorgcentrum of verpleeghuis, dankzij de steun van de medewerkers van De Hoven.

Wij leveren:

huishoudelijke verzorging; persoonlijke verzorging; verpleging; ondersteunende begeleiding; behandeling; revalidatie; verblijf; begeleiding; warme maaltijd aan huis.

De Hoven was in 2014 actief in:

GEMEENTE	LOCATIES	ZORGAANBOD 2014
Winsum	De Twaalf Hoven Viskenij Winkheem	Verpleging Thuiszorg en verzorging Thuiszorg en verzorging
Bedum	Alegunda Ilberi	Thuiszorg, verzorging en verpleging
Delfzijl	Vliethoven	Thuiszorg, verzorging en verpleging
Appingedam	Damsterheerd Paasweide	Thuiszorg Thuiszorg
Eemsmond	De Mieden	Verpleging

A close-up photograph of an elderly person's face, focusing on the forehead and hair. The person has long, wispy white hair. A yellow headband is visible at the bottom of the frame. The background is dark and out of focus.

**'Ik
vermaak
me
prima
alleen'**

Sociale contacten & familie

Mevrouw D. Sikkerman, Venneheem, Winsum

*Mevrouw Sikkerman vertelde graag haar verhaal,
maar wilde liever niet op de foto.*

“

Uw zus uit Dordrecht komt vanmiddag op bezoek, zegt de verzorgende tegen mevrouw Sikkerman, die aan het ontbijt zit. “Oh, fijn”, antwoordt ze, “dat vind ik wel mooi. Ze wipt altijd aan als ze in de buurt is. Mijn dochter en kleindochter komen ook regelmatig langs en ik heb nog een zoon. Verder heb ik niet zoveel belang bij heel veel verschillende mensen.

Ploegendienst

Mevrouw Sikkerman laat weten dat ze het gewend is om alleen te zijn. “Dat begon denk ik toen mijn man in ploegendienst werkte. Ik heb me altijd goed vermaakt alleen. Ik lees graag, nog steeds, of ik schil de aardappels voor de mensen die hier wonen. Nadat mijn man naar De Twaalf Hoven verhuisde, was ik wel alleen. Toen keek ik naar dat grote bed en dacht ik: ik moet hier weg. Daarna ben ik hier gaan wonen en mijn man woont hier nu ook. We hebben genoeg aan elkaar. Vroeger had ik veel meer contacten. Ik kom uit een groot gezin: drie broers boven mij en drie zussen onder mij. Dat was altijd druk en ik heb veel geholpen. Niet dat ik dat moest, maar ik voelde me verantwoordelijk. Dat was druk, maar ook heel gezellig. Nu heb ik geen belang meer bij die drukte. Ik hoef niet steeds andere mensen te zien. Nee, laat mij maar alleen zijn. Ook toen ik jong was had ik niet veel vrienden of vriendinnen. Ik was meer een soort tweede moeder voor mijn broers en zussen.” Of mevrouw Sikkerman wel eens gaat wandelen of winkelen om andere mensen te ontmoeten? “Nee”, zegt ze, “ik ben niet zo van de wandel en aan winkelen heb ik altijd al een hekel gehad. Laat mij maar lekker lezen. Ik heb veel gezorgd, maar we hadden het altijd goed en nu nog. Ja toch?”, zegt ze, terwijl ze naar haar man knikt, die tegenover haar zit. “Het is goed zo.”

10

”

‘Anders wonen vraagt om anders denken’

‘Samen met de bewoner kijken we wie een rol speelt in zijn of haar leven en wie een rol zou kunnen spelen. Dat kunnen familieleden zijn, maar ook medebewoners, voormalige burens of vrijwilligers. We proberen samen met de betrokkene een passend sociaal netwerk op te bouwen of te verstevigen. We zien wel dat anders wonen, in kleinere groepen, ook vraagt om anders denken als het om sociale contacten gaat. Iemand in een rolstoel, die eerder zelfstandig naar de ontmoetingsruimte ging, moet nu bijvoorbeeld worden gebracht. Dit betekent voor de betrokkene enig verlies van de eigen regie. Het is onze uitdaging om sommige vormen van sociaal contact op een nieuwe manier te organiseren.’

Petra de Wolf, Eerst Verantwoordelijk Verzorgende (EVV)

‘Laat mij maar lekker lezen. Ik heb veel gezorgd, maar we hadden het altijd goed en nu nog. Het is goed zo.’

FEESTELIJKE OPENING FITNESSPLEIN VLIETHOVEN

Woensdag 14 mei 2014 werd het fitnessplein van Vliethoven officieel in gebruik genomen. De heer Van der Giessen, bewoner van Vliethoven, mocht het lint doorknippen. Het fitnessplein wordt gebruikt door bewoners van Vliethoven, bezoekers van de dagbehandeling en patiënten die behandeld worden door de eerstelijns fysiotherapie en ergotherapie van Vliethoven.

'NLdoet' ook op De Hoven actief

Om het belang van de inzet van familie en vrienden te benadrukken, nodigde De Hoven in maart 2014 - tijdens de landelijke vrijwilligersactie 'NLdoet' - familie, vrienden, lokale politici, scholen en dorpsgenoten uit om de handen uit de mouwen te steken op diverse locaties. Er werd onder andere gekookt, gebakken, voorgelezen en de tuin werd zomerklaar gemaakt. Diverse artiesten gaven belangeloos een koffieconcert en vanuit Damsterheerd en Alegunda Ilberij waren live radio-uitzendingen te beluisteren. Tijdens NLdoet werd bovendien op alle locaties een vrijwilliger verrast met een Hoven broche als dank voor hun inzet.

'Zorg Zonder Regels'

HEET NU

'Werken aan Welbevinden'

'Zorg Zonder Regels' kreeg in de loop van 2014 vorm binnen drie projecten: 'Zorg Zonder Regels', waarbij de bureaucratie wordt verminderd ten behoeve van het leefplezier (1); Werken met de Groninger Wellbeing Indicator (2) en 'Verantwoording van Binnenuit', de ontwikkeling van een nieuw verantwoordingsinstrument. Dankzij "Hovenbreed" gebruik van de Groninger Wellbeing Indicator (GWI) moet het welbevinden van alle bewoners een impuls krijgen.

Na een jaar oefenen in de praktijk van 'Het vertellen van een verhaal' ligt er een methode, die geschikt is om verder te ontwikkelen tot een zogeheten verantwoordingsinstrument.

'Af en toe
totale
stilte
zou **fijn** zijn'

Toekomst & Verlangen
Martha, werkplaats Vliethoven Delfzijl

Wat Martha (51) als eerste te binnen schiet als ze het thema 'Toekomst & Verlangen' hoort? "Ik heb al jarenlang de wens om naar Egypte te gaan", zegt ze. "Ik ben namelijk Egyptegek en dat is gekomen door de Bijbel.

Totale rust

Van jongs af aan hoorde Martha de Bijbelverhalen over Mozes, die in een rieten mandje in de rivier werd verborgen. "Een Egyptische prinses vond de baby", vertelt Martha. "Als ik naar Egypte ga, wil ik de piramiden bezoeken en het Foster Parents kindje dat ik daar ondersteun." Wanneer ze gaat? "Geen idee. Ik weet niet eens of er wel reizen zijn die voor mij geschikt zijn." Martha gaat ook nu al regelmatig op reis. "Naar een klooster. We gaan met een groepje, zo'n drie of vier dagen. Wat ik in het klooster vind? Rust, totale rust! Als ik hier na de reis terug ben, duurt het wel twee weken voor ik weer helemaal uit die rustige sfeer terugkeer. Dat voelt goed. Het zou mooi zijn als ze hier ook een stiltecentrum zouden hebben. Ik zou er zeker gebruik van maken. Altijd en overal is er lawaai op de gangen, terwijl stilte zo mooi kan zijn. Dan kun je je concentreren op waar je mee bezig bent. Je kunt je hoofd leeg maken. Ja, af en toe verlang ik naar stilte."

Negentig

Wat de toekomst betreft, maakt Martha zich zo min mogelijk zorgen. "Al denk ik wel eens aan het verloop van mijn ziekte, hoe dat zal zijn. Maar ik maak me meer zorgen over anderen. Eigenlijk stop ik mezelf altijd wat weg en steek m'n kop in het zand. Maar ja, ik hoop dat ik hier nog heel lang kan wonen. Ondanks mijn rugklachten kan ik wel negentig worden. Ik wens dat ik dan nog steeds kan haken, kaarten maken en met mijn scootmobiel op stap kan om boodschappen te doen. Het leven is net zo mooi als je het zelf maakt!

14

'Ik sluit graag aan bij de droom van de cliënt'

'Toekomst & Verlangen' spelen in mijn werk een centrale rol. Op de werkplaats is er altijd een spanningsveld tussen mogelijkheden en het toekomstperspectief - het verlangen - van de cliënt. Ik sluit graag aan bij hun droom. Wat ik doe, is samen met de cliënt kleine doelen stellen, inclusief passende activiteiten om die droom een stapje dichterbij te brengen. Wat de toekomst van de werkplaats betreft, verlang ik naar een mooie, goed geoutilleerde ruimte, waar iedere cliënt zich verder kan ontplooien. Het zou fijn zijn als er in Vliethoven een stilleruimte komt, waar Martha over spreekt. De werkplaats, en met name de mannen, zouden daar best een steentje aan bij kunnen dragen.'

Esther Loer, activiteitenbegeleidster

P.S. Als het er voor Martha ooit van komt om naar Egypte te gaan, bied ik mij bij deze aan als persoonlijk begeleider!

'Het leven is net zo mooi als je het zelf maakt!'

Wat wil iemand echt graag?

Hoe kom je erachter wat iemand echt graag wil? Soms stelt een bewoner een vraag, maar 'schuilt er een vraag achter de vraag'. Het is goed om die vraag te kennen wanneer je het welbevinden van bewoners op een hoger plan wilt brengen.

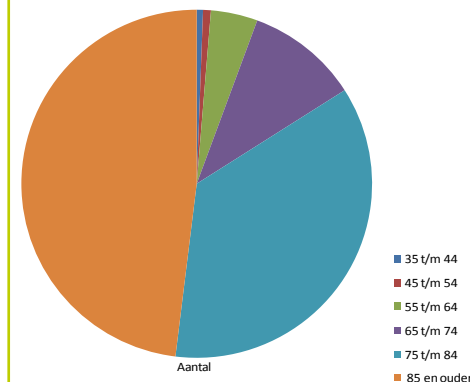
De achterliggende gedachte is dat wensen en verlangens vaak niet aan de oppervlakte liggen, terwijl oplossingen wel vaak aan de oppervlakte worden aangereikt. Hovenbreed gaan medewerkers sinds 2014 met bewoners en familieleden in gesprek op basis van de Groninger Wellbeing Indicator. Het doel is samen te ontdekken hoe en waar het welbevinden van de bewoner verder kan worden verbeterd.

HOE OUD ZIJN DE BEWONERS VAN DE HOVEN?

De oudste bewoner was in het verslagjaar **103** jaar oud, de jongste **50**.

Huur een appartement en koop de zorg die nodig is

Sinds 2014 is het in de woonzorgcentra Winkheem in Winsum en Viskenij in Baflo mogelijk om een appartement te huren en zelf de zorg in te kopen die nodig is. Hoe laag het inkomen ook is, voor iedereen is dit mogelijk, dankzij bijvoorbeeld huurtoeslag.

In sommige gevallen is huren zelfs voordeliger dan wonen met een indicatie, in verband met de inkomensafhankelijke bijdrage die in het laatste geval moet worden betaald. Die eigen bijdrage varieert, terwijl een huurprijs vast is.

Viskenij kent een bewonersraad Meedenken, meepraten en meebeslissen

De begroting voor 2015, de nieuwe folder, familieparticipatie en het strategisch beleidsplan van De Hoven... Het zijn slechts een paar punten die in 2014 op de agenda stonden van de Centrale Cliëntenraad (CCR). Elke locatie van De Hoven heeft een eigen Cliëntenraad met daarin cliënten of familieleden. Deze lokale raden houden zich vooral bezig met de dagelijkse gang van zaken op de locatie en de plannen voor de langere termijn. Elke lokale Cliëntenraad vaardigt één persoon af in de CCR, die maandelijks overlegt met de directeur-bestuurder van De Hoven.

'Het
samen
is weg,
die
wisselwerking'

Loslaten & Inleveren

De heer J. Hensen, Allershoff Winsum

“ Volgens mij gaat inleveren langzamer dan loslaten. Vanwege de snel erger wordende dementie voelde het alsof ik mijn vrouw opeens moest loslaten, een soort momentopname. Je vrouw levert in én als partner lever je in. Mantelzorg sloopt je. Je tijdsbesef is weg en je wilt alles zelf doen. Het was een periode van verstand op nul en doorgaan.

Samen

Aan het woord is de heer J. Hensen, die zijn verhaal vervolgt met de woorden: “Alzheimer is bespreekbaar, gaat langzamer, je hebt nog tijd om samen te overleggen. Met vasculaire dementie krijg je die tijd niet. Wat ik deed en doe is inspelen op het gedrag van mijn vrouw. Dat betekent soms ook machteloosheid. Je past je aan op wat haar gelukkig kan maken, maar je begrijpt het gedrag niet altijd. Het grootste verdriet is dat het ‘samen’ weg is. Je kunt geen dingen meer met elkaar delen. Degene waar je van houdt, wordt een ander mens. Het is nog wel mijn vrouw, maar er is geen wisselwerking meer.”

Nieuwe weg

Vijf middagen per week is de heer Hensen bij zijn vrouw in Allershoff. “Daarnaast probeer ik mijn eigen leven opnieuw in te richten. Wat we samen deden, doe ik nu alleen. Ik houd mijn sociale contacten in stand. Dat moet wel, anders wordt mijn wereld heel klein. Vorig jaar ben ik een week op vakantie geweest. Eerst twijfelde ik: kan ik dit wel doen? Laat ik mijn vrouw niet helemaal los? Maar nee, want je hebt het nodig om te kunnen loslaten en even afstand te nemen. Je moet vooruit kijken. Dan is het de kunst om zelf een nieuwe weg te vinden mét de aanwezigheid van je partner. Dan kun je ook op vakantie gaan, omdat je weet dat ze in goede handen is.

‘Meebewegen met de bewoner’

‘Als werker in de zorg moet je, het klinkt misschien gek, alles loslaten en volledig meebewegen met de mensen die je ondersteunt. Haast? Vlug iets doen? Nee, je past je tempo aan, aan de bewoner. Je weet wie een ochtend- of avondmens is, pas je aan, aan die persoon. Vraag elke dag wat iemand op zijn brood wil, want de smaak van de bewoner kan veranderen. Zorg vooral voor rust. Zorg voor kleuren, geuren en sferen die de bewoners aanspreken. Het is hun huis, zij wonen hier. Je kijkt naar de bewoner en sluit je bij alles wat je doet aan bij wat bij hem of haar past.’

Hiltje Louwes, verzorgende

”

*'Het is de kunst om zelf een nieuwe weg te vinden
mèt de aanwezigheid van je partner.'*

Dilemma's

Meebewegen met bewoners

Een veel gehoord dilemma binnen de zorg is de keuze tussen de zorg voor een groep bewoners en tegelijkertijd de noodzakelijke begeleiding van een individuele bewoner die op dat moment ernstig 'probleemgedrag' laat zien. Het gaat om gedrag waarvan de omgeving vaak niet begrijpt waardoor dit ontstaat. 'Moeilijk verstaanbaar gedrag' wordt het ook wel genoemd. Vaak proberen verzorgenden hun aandacht over beide te verdelen: die ene bewoner en de andere bewoners uit de groep. Dit kan resulteren in een gevoel van tekort schieten, want onvoldoende aandacht voor de ontredderde of boze bewoner leidt vaak tot escalatie. Voor alle betrokkenen vergroot dit het gevoel van onveiligheid en verdriet.

Verandering van gedrag

Om deze situaties te voorkomen, wordt in Vliethoven in acute situaties een beroep gedaan op bewegingstherapeute Wies Landman. Verzorgenden kunnen à la minute een beroep doen op haar inzet. "Door mee te bewegen met de bewoner zet ik de vastgelopen situatie in beweging", zegt ze. "De bewoner houdt de regie in de situatie en voelt zich begrepen. De ruimte en aandacht die men krijgt, resulteert in een verandering van gedrag."

Veiligheid en vrijheid

Naast acut ingrijpen en advies, krijgen begeleiders eveneens advies om moeilijk verstaanbaar gedrag te voorkomen. Een voorbeeld: sommige bewoners raken geagiteerd over de gesloten deur van het verpleeghuis. Men wil graag naar buiten. Het dilemma is de vrijheid en het welbevinden van de bewoner versus hun veiligheid. Door te oefenen met mensen die dementeren, blijkt het mogelijk dat ze zelfstandig naar buiten kunnen gaan. Dankzij een training weten zij de weg terug te vinden en daarmee wordt hun leefwereld vergroot. Er komt helaas een moment dat de veiligheid het wint van de vrijheid en de bewoner louter onder begeleiding naar buiten kan, maar voor het zover is, blijkt zelfstandig op pad gaan zeker mogelijk.

'Ik vind het
vanzelfsprekend
om dit
te doen'

Familieparticipatie

De heer J. Breider, Alegunda Ilberi Bedum

“

Hun voorjaarsconcert van april jl. ging van start met het Grunnings laid. Wekelijks oefenen de dames van de tweede verdieping van wooncentrum Alegunda Ilberi hun zang. Dat doen ze samen met Jan Breider, die de blanke top der duinen en het karretje op de zandweg begeleidt op zijn gitaar. “Soms zijn er vijf bewoners, soms wel twintig”, zegt Jan. “Het is een heel festijn op de dinsdagochtend.”

Genieten

Thea (68), de vrouw van Jan woont hier nu ruim drie jaar. Ze is vroeg dementerend. “Zes jaar heb ik haar thuis verzorgd en nu ben ik hier vier ochtenden per week. Er was een vrijwilliger die de zang in woonkamer Fuchsia begeleidde met de blokfluit. Ik liep een keer langs met Thea en ze zeiden ‘kom erbij’. Zo is het begonnen. Van ‘t zomer doe ik dit twee jaar en we genieten er allemaal van. Zo geniet ik ook van de soms korte contactmomenten met Thea. De vier ochtenden hier zijn een onderdeel van mijn dagritme geworden en ik doe het met plezier. Ik merk dat Thea er baat bij heeft, dat lachje, even dat moment van contact. De medewerkers hebben geen tijd om met Thea naar buiten te gaan en ik vind het belangrijk dat ze wel van de buitenlucht kan genieten.”

Dierbaar

Of Jan is gevraagd om zich in te zetten als familielid? “Nee”, zegt hij, “maar ik vind het heel vanzelfsprekend om dit te doen. Als ik hier ben, ben ik een halve medewerker. Thea en ik drinken koffie in het appartement en eten hier. Daar heeft ze veel hulp bij nodig. Ik neem de medewerkers dus wel werk uit handen, maar ik doe het voor Thea. Thea is overigens al lang mijn vrouw niet meer, maar wel een klein meisje dat me heel dierbaar is. ‘s Middags neem ik afstand. Dat lukt me goed en ik ben blij als ik haar de volgende ochtend weer zie.”

”

‘Familie is het
allermooiste, maar
soms is die er niet’

‘We proberen de familie zo veel mogelijk bij ons werk te betrekken. Het is overigens aan de familie zelf om te bepalen wat ze willen doen. Als je eenmaal een band hebt met de familie, zie je een goede sfeer ontstaan en voelt men zich vertrouwd. Er zijn ook mensen die weinig of geen bezoek krijgen. Die vragen we: Waar liggen uw interesses? Wat vindt u leuk om te doen? En dat proberen we dan samen met die persoon te regelen. Want ja, familie is het allermooiste, maar soms is die er niet. Dan zoeken we graag samen met de betrokkene naar een alternatief.’

Jannie Schotanus, verzorgende

*‘Soms zijn er vijf bewoners,
soms zingen er wel twintig mee.
Het is een heel festijn op
de dinsdagochtend.’*

Vrijwilligers maken alle extra's mogelijk!

De Hoven is enorm blij met de 481 vrijwilligers die zich steeds weer belangeloos inzetten om het leven van de ouderen nog aangenamer te maken. De één gaat regelmatig met een bewoner aan de wandel, een ander leest de krant voor, maakt muziek of zorgt dat de winkel steeds goed gevuld is. De vrijwilligers zijn voornamelijk vrouwen, maar ook 124 manlijke vrijwilligers dragen, soms al langere tijd, graag hun steentje bij. De jongste is zestien en de oudste zevenentachtig. De Hoven dankt hen bij deze voor hun inbreng en hoopt nog lang op hun bijdrage te kunnen rekenen!

Welbevinden en werkplezier

Het welbevinden van bewoners heeft alles te maken met het werkplezier waarmee de medewerkers dagelijks aan de slag gaan. Dit bleek ook tijdens een aantal groepsbijeenkomsten voor medewerkers in 2014. Het centrale thema was 'het welbevinden van de bewoners'. De belangrijkste uitkomst was dat medewerkers graag ruimte willen in hun werk. Ook bleek dat sommigen last hebben van een af en toe haperende samenwerking tussen disciplines. Als derde kwam naar voren dat er soms spanning bestaat tussen de behoefte aan ruimte bij medewerkers en het beheersmatig aansturen door sommige leidinggevenden. In 2014 is eveneens, als onderdeel van het scholingsprogramma, een Opleidingskwaliteitsplan gemaakt met als doel medewerkers te scholen naar een hoger niveau. De eerste opleidingen gingen in het verslagjaar al van start.

'Ik krijg hier energie van!'

'Ga vrijwilligerswerk doen!', zegt ze tegen iedereen, 'je krijgt er zoveel blijdschap voor terug!' Rennie Woltjer weet er zelf alles van, want ze zet zich al een kwart eeuw onbetaald in. Eerst als vrijwilliger in woonzorgcentrum Warfheem en sinds twee jaar bestiert ze samen met vrijwillige collega's het winkeltje van Winkheem in Winsum. "Ik begon met koffieschenken als de kinderen naar school waren en inmiddels ben ik al vijf keer oma", zegt ze lachend. "Ik heb iets met ouderen en wilde altijd verzorgende worden, maar ja, op mijn 21^e ben ik afgekeurd." Wat het vrijwilligerswerk Rennie oplevert? "Ik krijg er energie van. Ik heb 's zondags al het gevoel van fijn, morgen mag ik weer. Ik heb nooit collega's gehad. Die schade heb ik hier wel ingehaald. Je hoort erbij en samen met de bewoners lachen we heel wat af in de winkel!"

Wie werken bij De Hoven?

De Hoven telt **1007** medewerkers. De jongste is **18** en de oudste is **70** jaar. Gemiddeld zijn medewerkers ruim **10** jaar in dienst bij de organisatie. **18** van hen zijn dat al een kwart eeuw. In het verslagjaar kwamen **39** nieuwe medewerkers de gelederen versterken, terwijl **162** afscheid namen van De Hoven. Daarnaast gingen ruim **90** tijdelijke medewerkers in de zomer als vakantiekracht aan de slag. Een kleine **200** stagiaires van diverse opleidingen liepen in **2014** stage op één van de locaties.

A close-up portrait of an elderly woman with short, wavy grey hair. She is wearing black-rimmed glasses with purple temples and a large, round, silver earring with a red gemstone. She has a warm, smiling expression, showing her teeth. She is wearing a light purple turtleneck sweater under a dark blue and black patterned cardigan. The background is softly blurred, showing a white surface.

Ja

ik sta nog
volop in
het leven'

Meedoen & Erbij horen

Mevrouw E. Burema, Viskenij Baflo

“ Of de 98-jarige mevrouw E. Burema nog steeds wil meedoen en erbij wil horen? “Ja hoor”, zegt ze stralend, “graag zelfs. Ik wil wel honderd worden! Als je het hebt over ‘erbij horen’ denk ik vooral aan ‘samen’. Ik ben geen persoon die altijd alleen wil zijn, maar ik kies wel uit waar ik aan meedoe. Ik hoef niet overal naar toe, maar ik houd wel van gezelligheid. Ja, ik sta nog volop in het leven.”

Nieuwsgierig

Met de bingo is mevrouw Burema op haar tachtigste gestopt. “Ook aan Rummikub doe ik niet meer mee”, zegt ze. “Dan verveel ik me. Ik ben er ook nog niet aan toe om een hele middag in een groep te zijn”, meldt ze er lachend bij. “Het fijne is, dat je alles zelf kunt kiezen. Ik kan lopen, ga met de deeltaxi of met een vriendin weg en mag graag lezen. Eenmaal per vijf weken brengen ze me nieuwe boeken van de bibliotheek en drinken ze hier een kopje koffie. Met een paar mensen kletsen, kopje koffie en ‘s avonds een borreltje erbij, dat is voor mij genieten. Ik krijg veel bezoek, ook van de kinderen van mijn broers en zussen. Dat komt omdat de deur altijd open staat. Dan praten we over van alles. Ik ben nieuwsgierig naar wat er in de wereld gebeurt, kijk tv en blijf zo goed op de hoogte. Ze zeggen wel eens ‘tante Liza kan overal nog over meepraten’. Het is bijzonder dat ik dit allemaal nog mag en kan doen.”

Dankbaar en blij

Hoe mevrouw Burema zo fit blijft? “Dat is me gegeven”, zegt ze. “Alles wat ik krijg, krijg ik van de Heer. Ik denk wel dat bezig blijven goed is voor je lichaam”, aldus de vrouw, die met plezier haar dagelijkse gymoefeningen even demonstreert. “Ik ben een dankbaar en blij mens!”

‘Die keuzevrijheid is zo belangrijk’

‘De ene bewoner heeft behoefte aan heel veel contact met andere mensen. Die doet bijvoorbeeld aan alle activiteiten mee, komt naar onze bewonersvergadering met na afloop een borrel of gaat regelmatig buiten de woonlocatie op bezoek. Die persoon wil er heel graag bij horen en zijn of haar bijdrage leveren. Een ander beleeft het ‘erbij horen’ meer in familieverband. Voor weer een ander hoeft het allemaal niet zo nodig. Dat kan ook. Wij passen ons aan bij wat de bewoner wil. Het gaat om zijn of haar welbevinden. Het mooie is dat iedereen zijn eigen keuzes maakt. Die keuzevrijheid in alles, die eigen regie, die vind ik zo belangrijk!’

Monica Flikkema, verzorgende

'Ik houd van gezelligheid in een kleine groep, maar ik vind het ook heerlijk om in alle rust te lezen.'

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim op De Hoven was in 2014 7,49%. Een laag verzuimpercentage heeft alles te maken met de kwaliteit van werken. Een laag verzuim betekent namelijk dat er meer tijd en geld beschikbaar is voor de ondersteuning van bewoners. Daarom zijn in 2014 plannen gemaakt om het verzuim in 2015 verder omlaag te brengen.

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht van De Hoven bestond in 2014 uit:
Mevrouw drs. J.A.J. Stam, voorzitter (tot eind 2014)
De heer J. Blaauw, lid
De heer G. Eerents RA, lid (tot eind 2014)
De heer drs. J. Hamel, lid
Mevrouw drs. J.F. van Leeuwen, lid
De heer J. Otter, lid (per 1 juni 2014)
Per 1 januari 2015 is mevrouw J.M.M. Hooymans benoemd tot voorzitter van de Raad van Toezicht.

DE HOVEN HAALT HET DORP BINNEN!

De Hoven wil graag iets betekenen voor de dorpen waar de woonzorgcentra zijn gevestigd. Als het moet, haalt de organisatie zelfs het dorp graag naar binnen, zoals in Bedum. In Alegunda Ilberi opende de **Verzoamelstee**

op 30 oktober 2014 haar deuren en in de Viskerij in Baflo 'Het Noaberhoes'.

Op 24 oktober ging **Wijkleerbedrijf Winsum** van start in Winkheem. Binnen het Wijkleerbedrijf zorgen diverse partijen er voor dat mensen met een 'niet zorg gerelateerde hulpvraag' worden geholpen. Gelijktijdig doen jongeren werkervaring op en halen zo hun startkwalificatie.

A close-up portrait of an elderly woman with short, curly grey hair, wearing purple-rimmed glasses and a patterned top. She is smiling warmly. The background is slightly blurred, showing a red and blue patterned object.

'Ik doe
het liefst
alles
zelf!'

Afhankelijkheid & Zorg

Mevrouw K. Pol, Winkheem Winsum

“

“Het liefst red ik me helemaal zelf. Dat heb ik m'n leven lang al gedaan. Maar vier jaar geleden kon ik vanwege ziekte niet meer zelfstandig wonen. Dat was heel verdrietig, maar anderzijds was ik ook heel blij dat ik niet meer hoefde. Ik kon niet meer en had geen keus. Omdat het zo erg was, kon ik me makkelijk overgeven en afhankelijk worden van de verzorging. Het gaat nu heel veel beter met me. Ik red me weer bijna helemaal zelf.”

Geweldig

Aan het woord is mevrouw K. Pol, die erbij vertelt dat ze eerder jarenlang sukkelde met lopen en uiteindelijk twee nieuwe knieën en heupen kreeg. “In die tijd leerde ik om een deel zelf te doen en andere dingen over te laten aan verzorgenden. Net als hier, was thuiszorg ook altijd geweldig. Om hulp vragen vind ik wel moeilijk. Je bent bang dat je zeurt, maar daar hoef je hier niet bang voor te zijn. Gaandeweg wordt vragen makkelijker, omdat je de verzorgenden steeds beter leert kennen.”

Kracht

Mevrouw Pol haar echtgenoot overleed op relatief jonge leeftijd. “Ik ben het dus al jaren gewend om alles zelf te doen. Ik moest wel en nog steeds doe ik graag zoveel mogelijk zelf. Ik sta 's morgens om vijf uur op, kleed me aan en doe m'n kamer. Daarna ga ik aan de wandel. Heerlijk genieten van die rust en stilte buiten. Zwaaiend naar de vaste mensen die ik dan tegenkom. Ik heb altijd de kracht gekregen om alles zo zelfstandig mogelijk te doen en ik kreeg ook de kracht om het over te geven toen dat niet meer lukte. Dat was niet altijd eenvoudig hoor. Ik doe er dan ook alles aan om zo lang mogelijk op de been te blijven en om zo min mogelijk afhankelijk te zijn van zorg. Ik hoop dat ik mezelf nog heel lang zo kan redden!”

”

‘Centraal staan welbevinden, eigen regie en kwaliteit van leven’

‘Afhankelijkheid & Zorg. Het zijn twee begrippen waarbij we ons anno 2015 afvragen of deze nog bij elkaar passen. Als een cliënt/bewoner zorg nodig heeft, gaan wij niet meer uit van de afhankelijkheid van deze cliënt/bewoner. Het welbevinden, eigen regie en kwaliteit van leven staan centraal. De vragen: ‘Wat kunt u nog? Wat wilt u graag en waar heeft u hulp bij nodig?’ staan centraal.

Daarnaast blijven we kijken naar het netwerk van de cliënt/bewoner en hoe familie en naasten betrokken kunnen blijven bij de zorg. Uiteindelijk hopen wij zorg te kunnen leveren die aansluit bij de wensen en mogelijkheden van de cliënt/bewoner.’

Carine de Craen, hoofd Zorg

'Ik kreeg altijd de kracht om alles zo zelfstandig mogelijk te doen en ik kreeg ook de kracht om het over te geven toen dat niet meer lukte.'

Continu werken aan betere zorg

Mensen met dementie kunnen soms onrustig, angstig of agressief zijn. Het is niet altijd duidelijk waar dit zogeheten moeilijk te begrijpen gedrag door ontstaat. Sinds enige tijd is De Hoven aangesloten bij het Universitair Netwerk Ouderenzorg (UNO) van het UMCG. Het doel is kennis op het gebied van de zorg voor en behandeling van mensen met dementie en Korsakov te vergroten en toe te passen in de dagelijkse praktijk. De pilot ging van start in Vliethoven.

Daar wordt onder andere onderzocht of moeilijk te begrijpen gedrag afneemt na het opsporen en oplossen van knelpunten binnen de multidisciplinaire zorg en behandeling. Na afloop van dit onderzoek hopen de medewerkers de zorg voor en behandeling van bewoners met moeilijk te begrijpen gedrag te kunnen verbeteren. Bewoners zullen zich dan prettiger voelen en de resultaten geven de medewerkers meer inzicht in de organisatie van de zorg.

Komt u even buurten?

Op 27 september 2014 was het de jaarlijkse Nationale Burendag. Samen met buurtvereniging Ripperda organiseerde De Twaalf Hoven haar eigen burendag. Buren werden van harte uitgenodigd om kennis te maken met de bewoners van de nieuwe locaties Allershoff en Tiggelborg. Er waren diverse demonstraties en men kon een ritje maken met de paardentram.

Succesvolle Week van de Dementie

Rond Wereld Alzheimerdag, op 21 september 2014, organiseerde De Hoven de 'Week van de Dementie'. Op verschillende locaties vonden workshops, lezingen en boekbesprekingen plaats met als thema dementie. Naast landelijke prominenten gaven ook eigen medewerkers acte de présence. Iedereen werkte belangeloos mee. De Hoven verwelkomde in die week mantelzorgers, mensen met dementie, studenten, professionals en andere belangstellenden. Gezien het grote succes zijn er plannen om in 2015 opnieuw een dergelijke week te organiseren.

'Die
huiselijkheid
sprak me
erg aan'

Doorgaan met het leven...

De heer J. Stoppels, Damsterheerd Appingedam

“

‘Doorgaan met het leven, zoals u gewend bent’. Dit is het motto van De Hoven. Hoe ziet dat er uit in de praktijk? We vroegen het aan mevrouw H. Stoppels, dochter van de heer J. Stoppels, die sinds een jaar in Damsterheerd woont.

Zoals thuis

“Ik begrijp dat De Hoven deze missie heeft”, zegt mevrouw Stoppels. “Ze proberen dit ook te benaderen en dat vind ik goed van ze. Het is natuurlijk niet echt thuis wonen, maar mensen wonen in een niet al te grote groep. Ze koken, waardoor er etensgeuren hangen zoals thuis en ze hebben een huiskamer waar ze gezellige dingen doen. Ze proberen met elkaar huiselijkheid te creëren en dat sprak me direct erg aan.”

Aan de wandel

Nadat de moeder van mevrouw Stoppels was overleden, ging het steeds slechter met haar vader. Al snel bleek dat hij al langere tijd leed aan de ziekte van Alzheimer. Hij kon niet langer alleen thuis zijn. “Eén van onze voorwaarden was wel, dat mijn vader – ondanks dat hij op een gesloten afdeling woont – naar buiten zou kunnen”, vertelt mevrouw Stoppels. “Ik ken hem niet anders dan als een man die elke dag een paar uur buiten is en aan de wandel gaat. Daar hebben we met de zorg over gesproken. Als oud-postbode kent mijn vader Appingedam op z’n duimpje. Iedereen kent hem en maakt graag even een praatje. De verzorgenden hebben vervolgens de wandelroutes met mijn vader geoefend en ze zien dat hij steeds weer terugkomt. Sindsdien wandelt hij elke dag en geniet daarvan.”

Hoe lang dit nog mogelijk is, is op dit moment erg onzeker, omdat de gezondheid van de heer Stoppels afneemt. “Nog steeds wil hij het liefst terug naar zijn eigen huis en begrijpt niet waarom hij in Damsterheerd woont”, zegt zijn dochter. “Maar thuis wonen kan niet. Ik vind het belangrijk dat mijn vader een plek heeft waar hij goed verzorgd wordt en waar ze aandacht voor hem hebben. Dat is in Damsterheerd het geval.”

”

‘Dit is zo mooi om mee te maken!’

‘Je probeert altijd aan te sluiten bij het leven dat iemand gewend is. Je stelt vragen als: Voelt iemand zich prettig? Wat is hij of zij gewend? Daarbij gebruik je vooral ook je eigen gevoel. Gaandeweg werd duidelijk dat meneer Stoppels vooral alleen aan de wandel wilde, niet samen met een ander. Dat begrepen wij eerst niet. Sinds dat duidelijk is - een mooi leermoment voor ons - is het prachtig om te zien dat hij weer glundert als hij aan de wandel gaat. Ik vind dit een mooi voorbeeld van wat mij enthousiast maakt: werken aan het welbevinden van bewoners. Mooi om mee te maken!’

Anita Romp, Eerst Verantwoordelijk Verzorgende (EVV)

*'Als oud-postbode kent mijn vader Appingedam op z'n duimpje.
Iedereen kent hem en maakt graag even een praatje.'*

In gesprek over sterven...

Over sterven hebben we het niet vaak, terwijl het in de zorg voor ouderen een normale zaak is. We praten er wel eens indirect over met elkaar. 'Heb je gehoord dat die en die zo ziek is? Ja, ze geven hem niet lang meer...' Lang niet altijd weten we van onze naaste hoe hij of zij over doodgaan of over dóórbehandelen bij ziekte denkt.

Vragen

In het verzorgings- en verpleeghuis bestaat deze onbekendheid ook. Die roept vragen op. Kun je 'zomaar' met een dementerend persoon over zijn of haar sterven spreken? Kun je er nog over beginnen als je vader al dementeert? Is het mogelijk om achter de wensen van mensen met dementie te komen?

Woorden en wensen

Onlangs deed zich zo'n dilemma voor in De Twaalf Hoven. In overleg met de verzorgenden had de geestelijk verzorger daarom bedacht om met een bewoonster naar het graf van haar man te gaan. Dat bezoek leverde van alles op, waaronder herinneringen en emoties. Ook uitte de bewoonster zich over het einde van haar leven. Het waren woorden en wensen waar haar kinderen wat mee konden.

Carin de Wind-Tammens
medewerker geestelijke verzorging De Twaalf Hoven

Over sterven...

Wat zou het goed zijn, als we meer zouden weten van persoonlijke wensen voor de eindfase van het leven. Ook als we daarin niets te kiezen hebben of in onze keuze beperkt worden, is het nog heel goed mogelijk, je gedachten te hebben over wat je wel wenst te vertellen aan je naaste of aan je (huis-) arts, voor zover het medische zaken betreft.

In de ouderenzorg moeten er ook beslissingen genomen worden over het behandelen van ziektes of symptomen. Net als in andere onderdelen van de zorg. Maar in de zorg voor ouderen komt vaker de vraag voor over wat je met doorbehandelen bewerkstelligt voor 'de kwaliteit van leven'.

U weet zelf vast voorbeelden van dergelijke situaties uit uw familie of vriendenkring.

Wat te doen, wanneer iemand die kort geleden een beroerte heeft gehad en daarna ingrijpend behandeld moest worden vanwege een longontsteking, twee weken daarna weer een longontsteking krijgt?

Wat is het minst slechte: een vrouw, die nu 86 jaar is, woont sinds 5 jaar in een woning van een psychogeriatrisch verpleeghuis. De laatste tijd is ze verder achteruitgegaan in haar dementie en lichamelijk gaat het ook minder goed. Ze heeft moeite met lopen, en door slikproblemen is het risico op een longontsteking groot. Vanwege hartritme stoornissen heeft ze een 'kastje'. De cardiologie-afdeling van het ziekenhuis belt en zegt dat het vervangen moet worden.

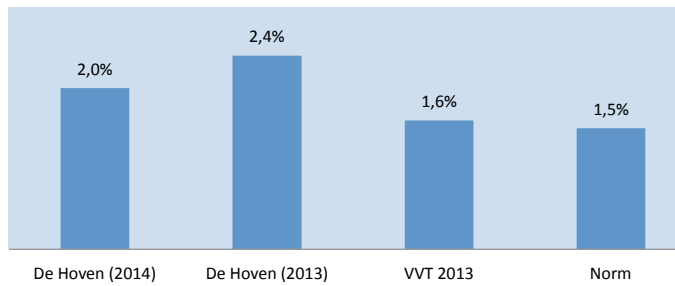
Het gaat er niet om in de zorg in verpleeghuis en verzorgingshuis dat we in dergelijke situaties steeds op grond van protocollen, berekeningen enzovoort de ene of de andere behandeling overwegen, het gaat erom dat we gezamenlijk de intentie hebben om het minst slechte te kiezen, het liefst in overleg met de betrokkene(n).

En dat is geen sinecure. Niet voor de medewerkers in deze huizen, maar evenmin voor de oudere zelf, of diens familie en vrienden.

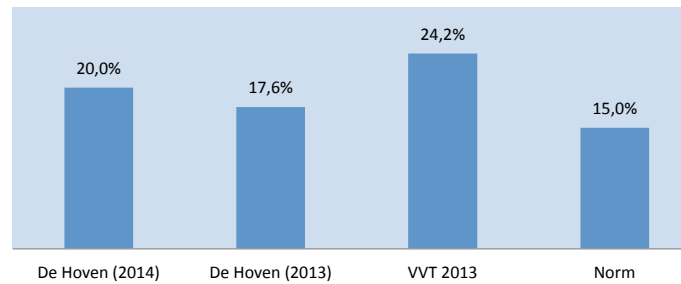
We kunnen de last van dit soort beslissingen wel lichter maken door veel te weten over wie de mens is, voor wie zo'n overweging gemaakt moet worden.

*Henk Havinga, hoofd ABC-dienst in samenwerking met
Jacqueline van der Gaag, Specialist Ouderengeneeskunde*

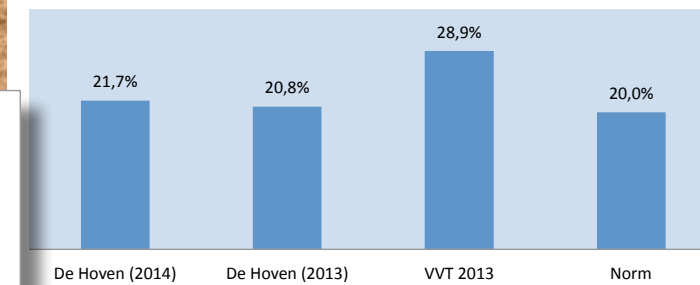
HUISHOUDBOEKJE DE HOVEN

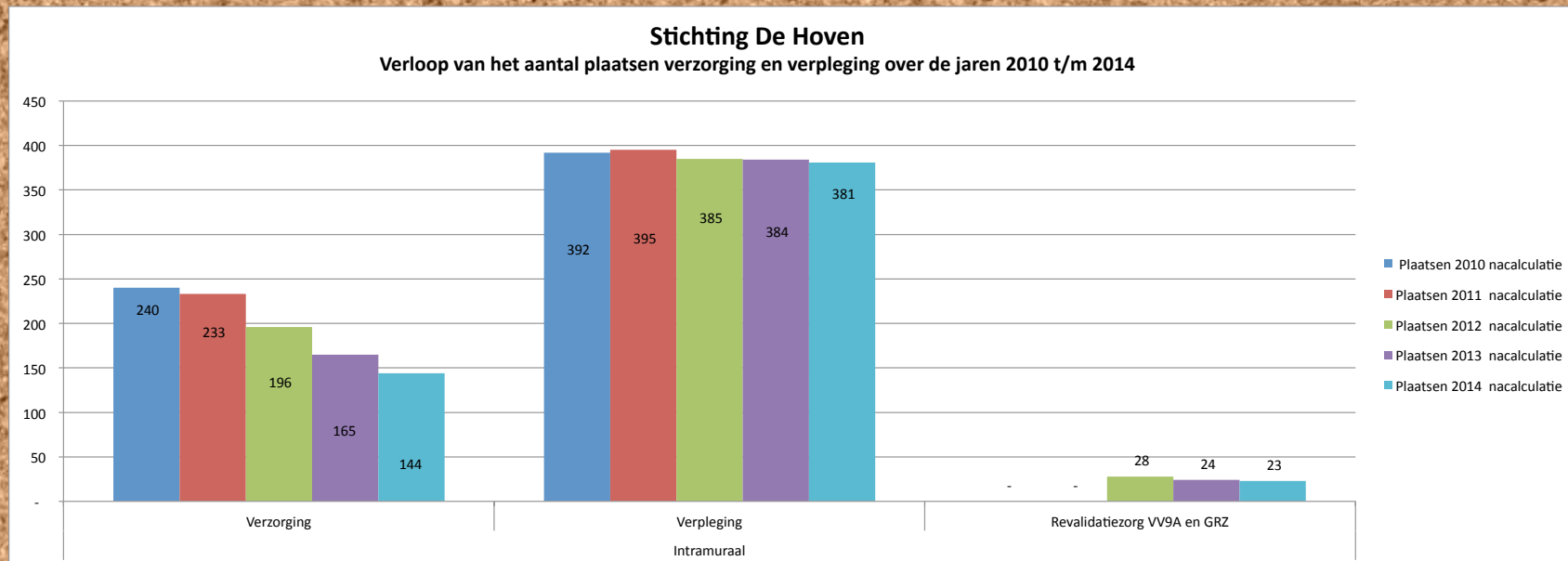
Het financiële eindresultaat van De Hoven over 2014 bedraagt 900.000 euro.

Het eigen vermogen als % van de totale opbrengsten bedraagt

Het eigen vermogen als % van totaal vermogen bedraagt

De Centrale Cliëntenraad bestond op 31 december 2014 uit:

Naam	Locatie	Functie
Mevrouw M. Hoenders		Voorzitter
Mevrouw R. Bos	De Twaalf Hoven	Lid
De heer. J. Maring	Winkheem	Lid
De heer J. de Lange	Vliethoven	Lid
Mevrouw M. de Bruijn	Damsterheerd	Lid
De heer J. Boskamp	Alegunda Ilberi	Lid
De heer J. Bakema		Ondersteuner cliëntenraden

Eind 2014 had de OR de volgende leden:

Naam	Locatie	Functie
Heleen Hage	't Waterschapshuis	Voorzitter
Alie Smit	Vliethoven	Vice-voorzitter
Alie van Es	De Twaalf Hoven	Secretaris
Margriet Stoppels	Vliethoven	Lid
Marian de Graaf	De Twaalf Hoven	Lid
Anneke Keuper	't Waterschapshuis	Lid
Hanneke Stuive	Viskenij	Lid
Saaktje Slump	Alegunda Ilberi	Lid
Pia Vos	Damsterheerd	Lid
Jakob Moes	Vliethoven	Lid
Joke Arends	De Twaalf Hoven	Lid
Pauline Mulder	't Waterschapshuis	Ambtelijk secretaris

Uitgave

Stichting De Hoven
Bedumerweg 2
9959 PG Onderdendam

t (050) 367 20 60

i www.dehoven.nl

e informatie@dehoven.nl

Tekst & fotografie
Vormgeving
Druk

Stichting De Hoven en Tineke Hamming
NoordPRoof Producties, Bedum
Scholma Print&Media, Bedum

Voorjaar 2015

De Hoven

Postbus 31 ■ 9950 AA ■ Winsum ■ Tel. (050) 367 20 60
informatie@dehoven.nl ■ www.dehoven.nl